

In het Haspengouwse dorpje Wellen slingert de rivier de Herk als een groen lint door het landschap. De Herk rijgt twee natuurgebieden aan elkaar: de Grote Beemd in het noorden en de Broekbeemd in het zuiden. Beemd staat voor 'hooiland in een beekvallei'. Vroeger waren dit gemene weides. Hier konden alle Wellenaren tegen betaling aan de gemeente hun vee laten grazen nadat de percelen gehoooid waren in de zomer.

Herkbeemden

Tot midden van vorige eeuw was het oogsten van hooi in de Herkbeemden een typisch zomers tafereel. Voor de koeien en paarden op stal was dit hooi van levensbelang om de lange koude winter door te komen. De hele vallei bestond uit natte hooi- en weilanden die op de wat drogere plekken 'omheind' waren met meidoornhagen om het vee binnen te houden. In de zomer werd het gras gemaaid, gedroogd en afgevoerd. Door dit jaarlijkse maaien en afvoeren verschaalde de grond en ontstonden er bloemrijke en soortenrijke graslanden.

Door de schaalvergroting van de landbouw sinds het midden van de 20e eeuw, werden deze vaak kleine en moeilijk bereikbare graslanden door de moderne landbouwer één na één verlaten. De soortenrijke hooilanden verruigden of werden vervangen door populieren.

Door het aangepast beheer van natuurvereniging Limburgs Landschap worden deze populierenweides stuk voor stuk terug omgezet naar bloemrijke hooilanden omgeven door hagen en houtkanten, zoals dit vroeger was. Het landschap bij de Graettermolen is daarvan een mooi voorbeeld. Hier groeit onder andere de gevlekte orchis nog en vind je dikke knobomen en zeldzame oude bossoorten zoals bosbingelkruid. En met een beetje geluk hoor je in de lente de specifieke roep van de Wielewaal.

LEGENDE

- Startplaats
- Route rood: 4 km
- Route geel: 3 km
- Er liggen diverse horecazaken in het centrum van Wellen: (Dorpsplein, Dorpsstraat, Notelarestaart, ...)
- Natuurgebied Grote Beemd
- Natuurgebied Broekbeemd
- Akker
- Bos
- Boomgaard
- Weiland
- Populierenaanplant

Grote Beemd © Veerle Cielens, Limburgs Landschap

Grote grazers en waterdraakjes

In de Broekbeemd en in de Grote Beemd helpen grote grazers de natuur een handje. Deze zelfredzame dieren dringen de ruigte terug en zorgen voor natuurlijke overgangen van dotterbloemgrasland naar natuurlijke natte ruigte met moerasspirea en bosjes met wilgen, elzen en meidoornstruwelen.

In de talrijke poelen die verspreid liggen in het natuurgebied de Grote Beemd kan je misschien de kamsalamander spotten: dit is namelijk zijn ideale leefomgeving. Onze grootste inheemse watersalamander kan wel 18 cm worden. In het voorjaar trekken kikkers, padden en salamanders naar hun vertrouwde poelen om zich voort te planten. Tijdens deze periode ontwikkelen de mannelijke kamsalamanders een scherp getande kam op de rug en op de staart, vandaar hun bijnaam 'waterdraakje'! De vrouwtjes zetten 200 tot 400 afzonderlijke eitjes af. Met behulp van hun achterpoten wordt elk eitje in een blad van een waterplant gewikkeld om het te beschermen. Tijdens de zomer vertoeven kamsalamanders in vochtige weilanden of ruigtes. Voor de winterrust gaan ze op zoek naar een beschut plekje zoals een houtkant, braamstruweel of takkenhoop. Om een populatie in stand te houden is een groepering van meerdere waterpartijen noodzakelijk.

Kamsalamander

Tangpansterjuffer

Soortenrijk kalkmoeras

In de Broekbeemd ligt nog een prachtig stukje topnatuur: kalkmoeras of alkalisch laagveen, zoals wetenschappers het noemen, is een vegetatietype met een unieke ontstaansgeschiedenis dat tevens een bijzondere flora en fauna herbergt. Alkalisch laagveen ontstaat in een moerassig gebied waar afgestorven plantenresten onder het water terechtkomen. Door het gebrek aan contact met de lucht verteren de plantenresten niet en zo ontstaat er na verloop van verschillende eeuwen een dik veenpakket. Onder de broekbeemd ligt een kalklaag waaruit, door de grondwaterdruk, losse deeltjes kalk naar de oppervlakte worden gebracht. Vandaar de naam alkalisch of kalkrijk laagveen.

Door de specifieke samenstelling van water en bodem maken snelle en forse groeiers in dit milieu geen kans. Dit is dan ook het terrein voor gespecialiseerde soorten. Goed ontwikkelde kalkmoerassen behoren tot de soortenrijkste plantengemeenschappen maar komen in Vlaanderen bijna niet voor: de totale oppervlakte in Vlaanderen bedraagt maar een 10-tal ha.

De Broekbeemd omvat daar een mooi stukje van met heel wat zeldzame planten- en diersoorten die prachtige en mysterieuze namen dragen als paddenrus, schubzegge en tangpantserjuffer.

Schubzegge

PARTNERS

Deze Verborgen Moois wandeling werd gerealiseerd door het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren in nauwe samenwerking met natuurvereniging Limburgs Landschap, de lokale vereniging 't Bokje en de gemeente Wellen.

Geniet van de wandeling en respecteer de natuur. Verlaat de paden niet en houd handen ALTIJD aan de leiband.

Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren neemt tal van initiatieven om de natuur en het landschap van Limburgs Haspengouw te behouden, te herstellen en beter toegankelijk te maken. Hiervoor wordt intensief samengewerkt met gemeenten, natuurverenigingen, landbouwers en andere organisaties.
Meer info: info@rlh.be - www.rlh.be

BEREIKBAARHEID

met de fiets

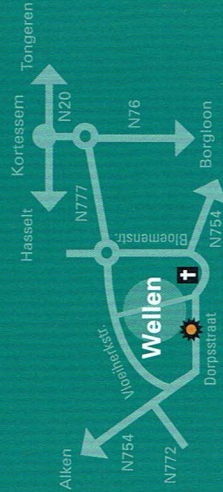
Het startpunt van de wandeling ligt in het centrum van Wellen tegenover het gemeentehuis tussen knooppunten 121 en 148 van het fietsroutenetwerk Limburg.

met de bus

- Vanuit Hasselt:
 - Buslijn 3 Hasselt-Heers – halte Wellen Gemeentehuis
 - Buslijn 38 Hasselt-Borgloon – halte Basisschool
- Vanuit Sint-Truiden of Tongeren:
 - Buslijn 23a: Sint-Truiden – Tongeren via Wellen – halte Wellen Gemeentehuis

met de auto

Parkeren kan op de parking in de Dorpsstraat tegenover het gemeentehuis.

Regionaal Landschap
Haspengouw en Voeren vzw
Daalsindestraat 2
3720 Kortesseem
T 011 31 38 98
info@rlh.be
www.rlh.be

Foto's RLH, Vildaphoto | Vormgeving Luc Schreurs (elkvoeri)

